

P0062-2025

ספרות מחייבת לבחינת התמחות שלב א' – רפואת משפחה

להלן גרסה מעודכנת של רשימת הספרות לבחינות ההתמחות ברפואת המשפחה. ועדת הבחינות ברפואת המשפחה עושה מאמץ גדול להגדיר באופן מיטבי את רשימת הספרות המחייבת, אך בשל אופיו של המקצוע, לא קיים מקור מידע בודד כלשהו המקיף את מלוא הידע הנדרש. מומלץ לכוון את הלמידה בהתאם ל**סילבוס ההתמחות** הרשמי.

1. מקורות מידע מרכזיים:

א. **Goroll – Primary Care Medicine – 8th Edition, 2020**

ב. **Nelson – Textbook of Pediatrics – 22th Edition, 2024**. ראו רשימה מעודכנת של פרקים נבחרים בנספח א'.

ג. **American Family Physician (AFP)** – רק מאמרי סקירה הרלבנטיים לסילבוס שפורסמו לאורך 7 שנים, עד 12 חודשים לפני הבחינה (לדוגמא- רשימת הספרות לשלב א' 2026 תכלול את המאמרים שפורסמו מה-1.6.2018 ועד ה-31.5.25).

2. הנחיות קליניות וניירות עמדה עיקריים:

של גופים מובילים בארץ (המלצות כוח המשימה הישראלי בנושא קידום בריאות ורפואה מונעת משנת 2022 וניירות עמדה של הר"י) ובעולם (ADA, GINA, GOLD) שפורסמו לאורך 7 שנים, עד 12 חודשים לפני הבחינה (לדוגמא- רשימת הספרות לשלב א' מועד 2026 תכלול את ההנחיות הקליניות וניירות העמדה שפורסמו מה-1.6.2018 ועד ה-31.5.25). **ניירות עמדה חדשים מודגשים בצהוב.**

3. החייאה ומצבי חירום:

הנבחרים נדרשים להכיר את הנחיות ה-American Heart Association העדכניות. את האלגוריתם העדכני של AHA 2020 ניתן למצוא **בקישור הזה**.
***הנבחרים מצופים לדעת לנהל מצבי חירום נוספים העלולים להופיע במרפאה.

4. חוקים ותקנות משרד הבריאות:

הרלוונטיים לעבודת רפואת המשפחה. ניתן למצוא **בקישור זה** תחת "חוקים הנוגעים בעיסוק ברפואת המשפחה".

5. ספרות בנושא Patient Centered Care: ראו נספח ב'.

6. ספרות בנושא משפחה: ראו נספח ג'.

7. קריאה ביקורתית/EBM: ראו נספח ד'.

נספח א'- פירוט פרקים נדרשים מתוך Nelson Textbook of Pediatrics – 22th Edition

הערות	שם הפרק	מספר פרק
	Maximizing Children's Health: Screening, Anticipatory Guidance, and Counseling	13
	Impact of violence Exposure on children	15
	Abused and Neglected Children	17
	The Newborn	22
	The First Year	23
	The Second Year	24
	The Preschool years	25
	Middle Childhood	26
	Assessment of Growth	27
	Sleep Medicine	31
	Rumination and Pica	36
	Motor Disorders and Habits	37
	Anxiety Disorders	38
	Mood Disorders	39
	Suicide and Attempted Suicide	40
	Eating Disorders	41
	Tantrums and Breath-Holding Spells	43
	Attention- Deficit- Hyperactivity Disorder	50
	Dyslexia	51
רק טבלה 53.2	Language Development and Communication Disorders	53
	Intellectual Disability	56
	Autism Spectrum Disorder	58
	Feeding Healthy Infants, Children and Adolescents	61
	Overweight and Obesity	65
	Deficit Therapy	75
	Triage of the Acutely Ill Child	78
	Pediatric Emergencies and Resuscitation	79
	Syncope	84
	Burn Injuries	89
	Poisoning	94
	The Newborn Infant	115
	Digestive System Disorders	134
	Jaundice and Hyperbilirubinemia in the Newborn	137
	Fetal Alcohol Spectrum Disorder	146
	Adolescent Development	150
	Gender and Sexual Identity	153
	Gay, Lesbian, and Bisexual Adolescents	154
	The Breast	158
	Menstrual Problems	159
	Leukopenia	171
	Leukocytosis	172
	Allergy and the Immunologic Basis of Atopic Disease	182
	Allergic Rhinitis	184
	Childhood Asthma	185
	Atopic Dermatitis	186
	Insect Allergy	187
	Ocular Allergies	188
	Urticaria and Angioedema	189

	Anaphylaxis	190
	Food Allergy	192
	Evaluation of Suspected Rheumatic Disease	194
	Juvenile Idiopathic Arthritis	196
	Reactive and Postinfectious Arthritis	198
FMF ו PFAPA רק	Hereditary Periodic Fever Syndromes and Other Systemic Autoinflammatory Diseases	204
	Kawasaki Disease	208
Henoch-Schönlein Purpura	Vasculitis Syndromes	210
Growing Pain רק	Musculoskeletal Pain Syndromes	211
	Fever	219
	Fever without a Focus in the neonate	220
	Group A Streptococcus	229
	Neisseria gonorrhoeae	237
	Pertussis	243
	Measles	293
	Rubella	294
	Mumps	295
	Poliovirus	297
	Parvoviruses	298
	Herpes Simplex Virus	299
	Varicella Zoster Virus	300
	Epstein-Barr Virus	301
	Cytomegalovirus	302
	Roseola (Human Herpesviruses 6 and 7)	303
	Influenza Viruses	305
	Adenoviruses	309
	Coronaviruses	311
	Amebiasis	327
	Leishmaniasis	331
	Malaria	334
	Enterobiasis	340
	Normal Digestive Tract Phenomena	351
	Major Symptoms and Signs of Digestive Tract Disorders	352
	Dental Caries	358
	Periodontal Diseases	359
	Gastroesophageal Reflux Disease	369
	Ingestions	373
	Pyloric Stenosis and Other Congenital Anomalies of the Stomach	375
Encopresis+ הירשפרונג	Motility disorders	378
	Foreign Bodies and Bezoars	380
רק החלקים של קוליטיס ביבית + קרוהן	Inflammatory Bowel Disease	382
	Celiac Disease	384
רק החלקים של תת ספיגה וצליאק	Disorders of Malabsorption	385
	Acute Gastroenteritis in Children	387
	Chronic Diarrhea	388
	Disorders of Brain-gut Interaction (Functional Abdominal Pain)	389
	Acute Appendicitis	391
	Inguinal hernia	394
	Manifestations of Liver Disease	403

	Viral Hepatitis	406
	Diagnostic Approach to Respiratory Disease	421
	Chronic or Recurrent Respiratory Symptoms	422
	Sudden Infant Death Syndrome	423
	Brief Resolved Unexplained Events and Other Acute Events in Infants	424
	Acquired Disorders of the Nose	426
	Common cold	428
	Sinusitis	429
	Acute Pharyngitis	430
	Tonsils and Adenoids	431
	Acute Inflammatory Upper Airway Obstruction	433
	Foreign Bodies in the Airway	435
	Wheezing, Bronchiolitis and Bronchitis	439
	Community-Acquired Pneumonia	449
	E-Cigarette or Vaping product Use	450
	Cystic Fibrosis	454
	History and Physical Examination in Cardiac Evaluation	471
	Laboratory Cardiac Evaluation	472
	Disturbances of Rate and Rhythm of the Heart	484
	Sudden Death	485
	Infective Endocarditis	486
	Rheumatic Heart Disease	487
	Disease of the Myocardium	488
	The Anemias	496
	Splenomegaly	535
	Principles of Cancer Treatment	539
	Clinical Evaluation of the Child with Hematuria	558
	Clinical Evaluation of the Child with Proteinuria	565
	Urinary Tract Infections	575
	Vesicoureteral Reflux	576
	Enuresis	580
	Disorders and Anomalies of the Scrotal Content	582
	Vulvovaginitis	586
	Vaginal Bleeding in the Prepubertal Child	587
	Gynecologic Care for Adolescents with Special Needs	592
	Physiology of Puberty	599
Incomplete - החלקים (Partial) Precocious Development Medicational Precocity Delayed or Absent Puberty	Disorders of Pubertal Development	600
	Gynecomastia	625
	Disorders of Sex Development	628
	Neurologic Evaluation	
	Seizures in Childhood	633
	Headache	635
רק שני החלקים - Acute Bacterial Meningitis Beyond the Neonatal Period	Central Nervous System Infections	643

Viral Meningoencephalitis-ו		
	Disorders of Vision	661
	Disorders of Eye Movement	663
	Abnormalities of the Lids	664
	Disorders of the Lacrimal System	665
	Hearing loss	677
	External Otitis	679
	Otitis Media	680
	Dermatologic Disease of the Neonate	688
סבוריאה ודרמטיטיס	Eczematous Disorders	696
	Cutaneous Bacterial Infection	706
	Cutaneous Fungal infection	707
	Arthropods Bites and Infestation	709
	Acne	710
	Orthopedic Evaluation of the Child	714
	The Foot and Toes	715
	The Knee	718
	The Hip	719
	The Spine	720
רק טורטיקוליס	The Neck	721
Nursemaid Elbow	The Upper Limb	722
	Common Fractures	724
	Osteomyelitis	725
	Septic Arthritis	726
	Heat Injuries	731
	Animal and Human Bites	765
	Envenomation	768

נספח ב' – רשימת ספרות בנושא patient centered care

ספרות זו מהווה את בסיס הידע הנדרש לתחנות מפגש רפואי מדומה (מר"מ)

- **Patient-Centered Medicine: Transforming the Clinical Method** (Patient-Centered Care Series. Moira Stewart, et al. English) 3rd edition (2013).
- **Patient-centred interviewing part I: understanding patients' experiences.** Weston WW, Brown JB, Stewart MA. Can Fam Physician, 1989 Jan;35:147-51.
- **Patient-Centred Interviewing Part II: Finding Common Ground.** Judith Belle Brown, MSW W. Wayne Weston, MD Moira A. Stewart, PhD . Can Fam Physician, Vol. 35: JANUARY 1989
- **Patient-Centred Interviewing Part III: Five Provocative Questions.** Weston WW, Brown JB, Stewart MA. Canadian family physician, January 1989;35:159-61
- **The patient-centred clinical method. 1. A model for the doctor-patient interaction in family medicine.** Levenstein JH, McCracken EC, McWhinney IR, Stewart MA, Brown JB. Fam Pract. 1986 Mar;3(1):24-30.
- **The Patient-Centred Clinical Method. 2. Definition and Application.** JUDY BROWN, MOIRA STEWART, ERIC McCracken, IAN R MCWHINNEY, JOSEPH LEVENSTEIN. Family Practice, Volume 3, Issue 2, June 1986, Pages 75–79.
- **Patient-Centered Communication: Basic Skills.** Am Fam Physician. Hashim MJ. 2017 Jan 1;95(1):29-34.
- **CALGARY - CAMBRIDGE GUIDE TO THE MEDICAL INTERVIEW:** <https://www.gp-training.net/communication-skills/calgary-cambridge-model/communication-process/>

נספח ג' – רשימת ספרות בנושא משפחה

פרקים נבחרים מתוך ספרים:

- **The Expanded Family Life Cycle: Individual, Family, Social Perspectives** (4th Edition)
McGoldrick M. Carter B. Garcia-Preto N.
ONLY the FAMILY LIFE CYCLE STAGES printed on the binding.
- **Family-Oriented Primary Care** (2nd Edition)
Susan H. Mcdaniel, Thomas L. Campbell, Jeri Hepworth, Alan Lorenz
ONLY CHAPTERS 3-5, 11-13, 15-16, 18-20, 22.
- **Behavioral Medicine - A guide for Clinical Practice** (4th Edition)
Feldman MD & Cristensen JF.
ONLY CHAPTERS 3, 4, 11-15, 19, 20.

מאמרים בנושא המשפחה

- Cole-Kelly K., Seaburn D. **Five Areas of Questioning to Promote a Family-Oriented Approach in Primary Care.** Families, Systems & Health, 1999;17(3):341-348
- Doherty WJ, Baird MA. **Developmental levels in Family-centered medical care.** Family Medicine 1986;18(3):153-6 .
- Rolland J.S. **Chronic Illness and the Life Cycle: A Conceptual Framework.** Family Process 1987;26:203-221.
- Shapiro J. **Using Triangulation Concepts to Understand the Doctor-Patient-Family Relationship.** Families, Systems & Health 2001; 19:203-210.
- Lang F, et al. **Interviewing When Family Members are Present.** American Family Physician 2002;65:1351-4.

תמצית הידע הנדרש בנושא Evidence Based Medicine מופיעה באתר הבא:

<http://www.ebm.med.ualberta.ca/ebm.html>

להרחבת הידע מומלצת סדרת המאמרים הבאה מתוך JAMA:

Users' guides to the medical literature. JAMA. 1993 Nov 3;270(17):2096-7.

Users' guides to the medical literature. I. How to get started. The Evidence-Based Medicine Working Group. JAMA. 1993 Nov 3;270(17):2093-5.

Users' guides to the medical literature. II. How to use an article about therapy or prevention.

A. Are the results of the study valid? Evidence-Based Medicine Working Group.

JAMA. 1993 Dec 1;270(21):2598-601.

Users' guides to the medical literature. II. How to use an article about therapy or prevention.

B. What were the results and will they help me in caring for my patients? Evidence-Based

Medicine Working Group. JAMA. 1994 Jan 5;271(1):59-63.

Users' guides to the medical literature. III. How to use an article about a diagnostic test.

A. Are the results of the study valid? Evidence-Based Medicine Working Group.

JAMA. 1994 Feb 2;271(5):389-91.

Users' guides to the medical literature. III. How to use an article about a diagnostic test.

B. What are the results and will they help me in caring for my patients? The Evidence-Based

Medicine Working Group. JAMA. 1994 Mar 2;271(9):703-7.

Users' guides to the medical literature. IV. How to use an article about harm. Evidence-Based

Medicine Working Group. JAMA. 1994 May 25;271(20):1615-9.

Users' guides to the medical literature. VI. How to use an overview. Evidence-Based Medicine

Working Group. JAMA. 1994 Nov 2;272(17):1367-71.

****נספח ה' – רשימת ההנחיות קליניות וניירות עמדה של גופים מובילים בארץ****

שנה	הנחיה
2018	הערכה וטיפול של גברים הסובלים מהפרעה בתפקוד המיני משולבת בחסר בטסטוסטרון
2019	אבחון וטיפול ביתר לחץ דם במבוגרים
2019	הליקובקטר פילורי קיום מנחים לגישה וטיפול
2019	פעילות גופנית וספורט בילדים ובני נוער
2019	טיפול בכאב בהריון והנקה
2019	מניעת השימוש באלכוהול בקרב בני נוער
2019	הטיפול התרופתי בכאב בחולה האונקולוגי המבוגר
2019	חיסונים והריון
2019	משטח מצוואר הרחם וסריקה לגילוי מוקדם של נגעים טרום סרטניים של צוואר הרחם
2019	טיפול ב-Mebendazole (vermox) ב-Enterobiasis בילדים צעירים מגיל שנתיים
2020	הגישה לישנוניות יתר במתבגרים
2020	הנחיות קליניות לטיפול בילד הבריא חלק א.
2020	תוספי תזונה והרגלים בהריון
2020	טיפול בפסוריאזיס
2020	הנחיות לטיפול בדלקת עור אטופית
2020	אבחנה וטיפול בזיהומי עור פטריטיים בילדים
2020	ליסטריה בהריון
2020	מניעת ריגוש לאנטיגן D בנשים הרות
2020	בדיקות לאיתור המוטציות השכיחות בגנים BRCA1/2 לחולי סרטן שד, שחלה ולבלב
2020	כיבוי דפיברילטור מושתל
2020	הגישה לתינוק הסובל מדימום לאחר ברית מילה

רשימת ההנחיות קליניות וניירות עמדה של גופים מובילים בארץ (המשך) –נספח ה'

שנה	הנחיה
2020	אשפוזי בית במתווה תחליף אשפוז במחלקות פנימיות
2020	גישה לאבחון וטיפול בדלקת נגיפית C במטרה למגר את המחלה בישראל
2021	הנחיות ישראליות לטיפול בדיסליפידמיה
2021	הנחיות לביצוע אולטרא סאונד בהריון
2021	הטיפול באישה בגיל המעבר
2021	הפלות חוזרות
2021	מניעה של מחלות נגיף הפפילומה במטופלים עם דיכוי המערכת החיסונית
2021	ניתוח מטבולי הפתרון הכירורגי לסכרת סוג 2
2022	ניהול הריון שלאחר המועד
2022	קווים מנחים לבצוע ופענוח תבחני נשיפה מבוססי מימן ומתאן לאבחון אי סבילות לסוכרים (פחמימות) ושגשוג מיקרואורגניזם במעי
2022	חינוך לבריאות מינית
2022	הסכנות בחשיפת ילדים לקנאביס
2022	הנחיות לטיפול בשבץ מוחי
2022	מעקב אמבולטורי אחר תינוקות לאחר צהבת ילודים
2022	מעקב במהלך משכב הלידה
2022	הורדת חום בילדים
2022	הטיפול בנגעים טרום סרטניים של צוואר הרחם
2022	הטיפול בתסמונת המעי הרגיש
2022	הערכת בריאות קוגניטיבית והתייחסות למצב של ירידה קוגניטיבית קלה
2022	חיסון נגד HPV
2022	אבחון וטיפול בזיהום בדרכי השתן בילדים
2023	המלצות לאבחון ולטיפול בגסטרואנטריטיס חדה בילדים בישראל
2023	חשיפה למסכים ובריאות הילדים
2023	שימוש בקנאביס לטיפול בכאב
2023	שימוש במכשירי התראה למניעת מוות פתאומי לא מוסבר של תינוקות
2023	טיפול בדמנציה (Dementia) ומניעתה
2023	אבחון מניעה וטיפול בסיבוכי קרישיות יתר בהריון
2023	האבחנה והטיפול בזיהומי עור חידקיים שכיחים בילדים
2023	אבחון וטיפול בדלקת אוזן תיכונה בילדים
2023	אבחון וטיפול בדלקת ריאות הנרכשת בקהילה בילדים
2023	דלקות בדרכי השתן בהריון
2023	אבחון, טיפול ומניעה של מחלות גסטרואינטסטינליות לפני ואחרי ניתוחים לטיפול בהשמנת יתר חולנית (ניתוחים בריאטריים)
2023	קווים מנחים להזרקת חומר ניגוד מבוסס יוד אצל מטופלים/ות עם רגישויות
2023	קווים מנחים להזרקת חומר ניגוד מבוסס יוד אצל מטופלים/ות עם מחלה כלייתית
2023	סוכרת היריונית
2023	הטיפול בזיהומים ומניעתם בילדים חסרי טחול, או הלוקים בתפקוד הטחול (אספלניה והיפוספלניזם)
2024	טיפול באנמיה בהריון ומשכב לידה
2024	אבחון וטיפול במחלת הכבד השומני
2024	ניהול מעקב אישה הרה בהריון בסיכון נמוך
2025	יתר לחץ דם ורעלת בהריון
2025	יתר לחץ דם כרוני בהריון
2025	הנחיות לטיפול בשבץ מוח